ՃԱՆԱՊԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՋՈՒԱՐ ՃԻՑԷՐՃԻ ՕՂԼՈՒ ՓԱՀԱՆԱՑԻ

(Տես երես 129։)

Բ. Եւ այսուհետև սկսանիմք զսուրբ Յակոբայ վանիցն շէնքն և զկերպարանքն մի ըստ միոջէ նշանովն և տեղեաւն։

Սուրբ Յակոբայ դուռն զարմանալի երկաթաշէն մեծ. և ունի 'ի մէջ տեղն փոքր պօրմէ դուռ մի. և ունի մանուռ-սեն դափուռնի[1] որ նորա մանուռպ[2] է, և կայ օտա մի միշտ միսաֆիրն անդ նստին. և միւսն զաբուճուն է. և կայ փոքր սէր մի որ աստ նստի եասախճին. և ունի օլոֆէ[3] ամիսն մէկ ոսկի։ Գնա, եղբայր, 'ի ներս. կայ աջ կողմն փոքր պարմախլրդ. մի որ լաթ վլանալու զանեներն անդ է. ով ուզէ կ'առնէ կ'երթայ պաղչան լաթերն կու լուան։ Այս պարմախլրխին մէջն շատ մարդ հափս կ'անեն։ Եւ ձախ կողմն վէքիլին օտային դուռն է. և կայ սորա քով պապա Մինասին օտային դուռն է. քիչ մը առաջ, աջ կողմն սէթ մի. յորժամ մեծ մարդ մի գայ նէ՝ նորա ձին անդ կապեն։ Եւ քիչ մի այլ առաջ մեծ սէթ մի որ անդ ծախեն ղմոմն և ղնչխարքն։ Եւ այլ յառաջ աջ կողմն՝ մեծ օտայ մի որ փոշէտուն կոչի. և սորա դիմաց օտապաշուն օտան է, երկու դաթէ. է սորա քովն մեծ պարմայ–դափու, և ունի քովն փոքր դուռ մի՝ որ անտի ելանեն 'ի մէյտանն. աջ կողմն կայ սէթ, և 'ի վերայ նորա ասմալրխ. սորա քովն է հոգեւորունն մեծ և քէմէրներով, և չորս սիւն և լուսամուտ. նոր եկող բիստաւորք անդ նստին, մինչև դարպասն առնեն, և ապա օտայ տան. և կայ հինգ կանթեղ, և կայ սորայ քովն հանդբստարան ալէքսիէ. և սորա քովն կայ փոքր հոգեւորունն, որ միայն անդ նստաք. ունի սորայ կից մեծ և ահագին ախոռ մի. առաջքն չորս քէմէր և դուռն, քէմէրն առաջքն տասնուհինգ ոտք. ընդ ամէնն քսան մէկ քէմէր, ամէն քէմէրին աչքն տասնըհինգական ոտք. քէմէրներուն ոտքն երեսունուերկուական թիզ երկայնութիւն, վաթսուն ատրմ. և լայնութիւն քսանեօթն ատրմ. ունի եօթն լուսամուտ և ունի փոքր փէքէ մի և կայ մէջը երկու հոր. ամէն քէմէրի ոտքն չորս կողմն երկու թիզ լանքն, և կլոր քար որ դուրսէ մէջտեղն ծակ է, և պատերն նոյն գունակ. և 'ի վերայ սորա նոր շէնն և պէքարի օտաներ, որ երկու կամ երեք մէկտեղ կառավարին. մինչև 'ի յելս ըիստաւորաց և ներքևն մեծ հոր մի որ խաշինք նորա կու զուանան. և սորա մէրտիվէնին քով ունի սիրուն օտայ մի որ դաբուռ եապայ է, կարմիր խաֆէններով, և դուռն հանապազ փակ է. որ անդ նըստեր ողորմած հոգի մահտեսի խաչատուրն, և այժմուս Քէլէշ մահտեսի Սարգիսն նստաւ։ Եւ սորայ քովն է պաղչային դուռն, և ներքևն կայ մեծ օտայ մի. և պաղչան սիրուն մեծ նըստելու տեղ, բայց ամայի է. ունի ճանապարհ որ գնան սուրբ Հրեշտակապետ. և կայ քովն օտայ մի դրան քովն որ պաղչապանն անդ կու նստի։ Եւ սորայ քովն քէմէր տեղ մի մեծ. գնաս ներս, կայ անդ մեծ բակ մի որ թաշուշիանուսի է. ունի մեծ քիւմէս մի, չորս տապաղա[1], և անդ բանին ամառն ղվանից բաներն. և սորայ դուրսն քէմէրին ներքև՝ շարապիանուսի. և կայ ըրախի հանելու տեղ, և մեծ տեղ մի որ ձիան կապեն և կով կթեն և քիրէձի հոր։ Եւ միւս կողմն փախստականներուն հոգեւորունն, որ 'ի գալն նոցա՝ անդ ընուն. և երթայ տիրացու Հէննէն՝ գրէ զանուանս նոցա։ Անդ տեսայ որ ոչինչ

1 Յատուկ դռնապան։
2 Պաշտօն։
3 Թոշակ։

1 Ատիճան, կամ յարկ։

կու թուչի, Ցէրն փրկէ. — և կայ օտաներ փախստականներուն. և սորայ քով կայ տիւրկէրի օտայ մի որ անդ է Չէհօտ Բոլակլըմ. կեսարացի է. նայ է Թաւուխճին. և ունի դրանն վերայ սիրուն ղաւմաըլըխ մի։ Եւ է կից սորայ փոքրիկ օտայ մի, որ արուեստաւորք կու բանին. և կայ սէթ մինեղ, և է ծարն սորայ մէրտիվէնն չորս ղատէմէ մէրտիվէն. և տակն օտայ մի, ներսն սէթով, և օճախն դուրսն է. և միւս մէրտիվէնն, որ ամէնն տասնուհինգ ոտք է։ Եւ ելանելն 'ի գլուխ սորայ՝ դիմացն է Համբարձումն. հանապազ կ'երևի։ Եւ այս թաղս Ակնցոց թաղ կու անուանի. և քօշէ տեղն օտան որ մէք նստանք՝ ունի երկու բէնճիրէ, մինն հոգեստունն կը նայի, և միւսն ս̃բ Յակոբայ դէն էջմիածին կու հայի։ կայ սիրուն հոր մի որ աստի խմեն ընտաւորք. և ունի բազում թաղս. ոմն ցորենի թաղ կու անուանի. այս ցորենի թաղին քոմն է չորէտներն[1]. և այս թաղս կայ երեսուներկու օտայ։

Գնաս այլ յառաջ փոքր մէրտիվէնով. և կայ աստ երկու օտայ. այլ յառաջ կայ երկու օտայ ալ. սոքա ներքեներն ունին օտայ, սորայ ղրան կայ դէպ 'ի վար փոս տեղ մի, որ չիլինկէրի օտայ է. եկող արուեստաւորքն անդ բանին 'ի պէտս կարեաց։ Եւ կայ աստ երկու օտայ. և սորայ վերան հաւու թաղ. տասուերկու աստիճան մէրտիվէնով վեր կ'ելնիս. և երկու օտայ մէրտիվէնին գլուխն. և կայ մեծ բակ մի, երկու օտայ ևս անդ կայ, և այլ յառաջ երեք օտայ. և սորա մէրտիվէն միւս կողմն կ'ելլես. անդ է Ջախճի թաղն. և անդ օտայ երկու. և սորա ներքեն ջաղարճն[2] մեծ և չէն, որ ունի մէջն երեք հոր և ձեան կապելու տեղ. և կայ մէջն հաւի տուն և աղաւնու և անդ կայ ձիթահանի տեղ. վերի կողմը մեծ սուֆայ, և խոշոր մաղեր և ամենայն ինչ զարդարեալ է 'ի պէտս վանից և ուխտաւորաց. կեահի ընտաւորի ցորեն կու աղայ, քիլէն ութ փարայ, կամ տիկն երկու փարայ։

Եւ կայ վանից կռնակն փոքր եօխուշ մի, և 'ի ծայր սորա փոքր դուռ մի որ մտանէ ներսի թաղն, որ Սամպօլցոց թաղ կոչի. վերով վարով ներքեւով բազում փոքր փոքր մէրտիվէններով, մութվախներով, և հանգստարաններով. ամէն թաղն հորերով. այնպէս դրացնութիւն անելով, ոմն չոհրայ մանելով, ոմն քէրկէֆ, և ոմն դերձակութիւն, և ոմն պապուշճուքիւն. և ոմն հանապազ ուտելով խմելով մէստիմիշտամ[1]։ Եւ աստ կայ փոքրիկ սիրուն եկեղեցին՝ անուն սուրբ Թորոսայ. և յորժամ պահուց[2] առաջի շաբթուն ուրբաթ իրիկուն սուրբ Յակոբ ժամ կ'ասեն և յետոյ ամենքեան շուրջառուրին, մոմեր 'ի ձեռին ունելով նախատօնակ կ'անեն, կու ելանեն եկեղեցնայ և գնան մինչ 'ի յանդ. հայլի[3] ճանապարհ է. գնացողք գիտեն, չգնացողքն այլ արժանի անէ Աստուած. — յետոյ առաւօտ՝ որ է տօն սուրբ Թորոսայ, անդ պատարագ կու մատչի. և ունի դրան քով սէթ մի, և 'ի միջի սէթին թզի ծառ մի. և կայ քոմն փոքր մէրտիվէն մի որ ներքոյ ճանապարհ կ'երթայ. և զոր ինչ օտայ կայ, ով որ առեալ է զայս օտայս՝ 'ի դրանն վերայ յիշատակըն գրեալ կայ, և ընտաւորք ընթեռնուն և ողորմիս կու կարդան իւրեան հոգոյն։ Եւ կայ մեծ մէյտան որ ղալտըրըմ է սուքած[4] և մէջ տեղն երկու սէթ. էքրաֆն պարմախլըխ. և 'ի մէջ սոցա զէթունի ծառ. և կայ մին սէթ այլ, մին կողմն հոր է և միւս կողմըն մեծ թաղար. կայ սորայ դիմաց խանութ մի։

Եւ այսուհետև զաւիթն լմնցաւ, և կամիմք մտանել 'ի սուրբ Յակոբայ միջի եղեալ պայծառութիւնը պատմեմք։

1 Լաթի, զգեստի տուն։
2 Ջաղացք։

1 Գինով։
2 Մեծ պահոց։
3 Հատ։
4 Քարայատակ ըրած։

Կը շարունակուի։